

Kadın Futbol alıştayı Raporu

İstanbul 2018

Kadınlar için
Spor ve Fiziksel Aktivite
Derneği *Kasfad*

26 NİSAN 2018

Düzenleyen Kuruluşlar:

Okan Üniversitesi Uygulamalı Bilimler Fakültesi,
Spor Yöneticiliği Bölümü

Kadınlar İçin Spor ve Fiziksel Aktivite Derneği

Kadın Futbol Kulüpleri Derneği

Muharrem Belge

Ekin Taneri

Bu rapor, Kızlar Sahada'nın desteği ile basılmıştır.

KADIN VE FUTBOL ÇALIŞTAYI

26 Nisan 2018

Okan Üniversitesi Bekir Okan Konferans Salonu, Tuzla Kampüsü, İstanbul

09.00-10.00 Kayıt

10.00-10.30 Açılış Konuşmaları

Prof.Dr. Canan Koca – Kadınlar için Spor ve Fiziksel Aktivite Derneği Başkanı

Nurcan Çelik - Kadın Futbol Kulüpleri Derneği Yönetim Kurulu Üyesi

Prof.Dr. Tuncdan Baltacıoğlu – Okan Üniversitesi Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu Müdürü

10.30-11.00 Davetli Konuşmacı

Ali Düşmez – Türkiye Amatör Spor Kulüpleri Konfederasyonu Genel Başkanı & Türkiye Futbol Federasyonu Yönetim Kurulu Üyesi

11.00-13.00 Panel: Kadın Futbolunda İletişim, Sponsorluk ve Yönetim

Moderatör: Doç.Dr. Lale Orta

Bağış Erten- Eurosport Yayın Yönetmeni

Dilay Kurtuluş – P&G Türkiye ve Kafkasya Marka Müdürü

Hande Orhan – AVON Türkiye, Ortadoğu ve Kuzey Afrika İletişim Direktörü

Mutlucan Zavotçu- Beşiktaş Kadın Futbol Takımları Teknik Direktörü

Taner Öner- Ataşehir Belediyespor Teknik Direktörü

13.00-14.00 Yemek

14.00-15.30 Çalışma Grupları 1. Oturum

16.00-17.00 Çalışma Grupları 2. Oturum

17.00-17.30 Kapanış Konuşmaları

Grup Çalışmaları

1. Masa: Kadın Futbol Kulüpleri Yöneticileri/Temsilcileri

2. Masa: Kadın Hakemler

3. Masa: Kadın Antrenörler

4. Masa: Kadın Futbolcular

Kadın ve Futbol Çalıştayı Sonuç Raporu konuşmacıların özet metinlerini ve grup çalışmaları sonucunda raportörlerden ve moderatörlerden gelen raporları kapsamaktadır.

Raporda sunulan bilgiler kaynak gösterilerek kullanılabilir.

Raporu Hazırlayanlar

Pınar Öztürk & Erdem Göktürk

2018

Doç. Dr. Lale Orta
İstanbul Okan Üniversitesi
Uygulamalı Bilimler Fakültesi
Spor Yöneticiliği Bölüm Başkanı
Çalıştay Başkanı

Türkiye’de, 1970’li yıllarda futbol oynamak isteyen bir kız çocuğu olduğum zamandan günümüze kadar geçen süreçte, kadın futbolunun Türkiye’de yaygınlaştırılması adına çok mücadele verdim. Kalecilik ve takım kaptanlığının ardından, Türkiye’nin ilk kadın futbol antrenörü, ilk kadın maç spikeri, ilk kadın FIFA hakemi, tüm Avrupa ülkelerindeki en üst düzey profesyonel erkekler liginde hakem olarak görev yapan ilk kadın hakem olarak; Uluslararası Olimpiyat Komitesi’nin Avrupa Kıtası “2002 yılı Kadın ve Spor Ödülü” sahibi ve en önemlisi de akademik kimliğimle kadın futbolu adına bilimsel olarak da katkı verme sorumluluğunu kendimde hissettim. Yaptığımız görüşmeler sonucunda, paydaşlarımızla birlikte

“Kadın ve Futbol” çalıştayı yapmaya karar verdik. Uzun ve zorlu bir çalışma süreci sonucunda, bilimde, sanatta ve sporda başarıları destekleyen İstanbul Okan Üniversitesi’nin ev sahipliğinde “Kadınlar İçin Spor ve Fiziksel Aktivite Derneği” ve “Kadın Futbol Kulüpleri Derneği” ile işbirliği içinde Türkiye’de ilk kez Kadın ve Futbol Çalıştayı düzenlemekten duyduğum mutluluğu ifade etmek istiyorum. Avrupa’da başlayan ve yaygınlaşan kadın futbolunun yansımaları ve Türkiye’de oynanan İtalya-Avrupa karması kadın futbol maçları, 1969 yılında Kınalıada Spor Kulübü’nün içinde bir kız takımının oluşturulmasını sağlamıştır. Kınalıada Kız Futbol Takımı, spor salonlarında minyatür futbol oynayarak başladıkları faaliyetlerine daha sonraları genç erkek takımlarıyla karşılaşmalar yaparak devam etmişlerdir. 1972 yılında Kınalıada Kız Futbol Takımı (İstanbulspor Kız Futbol Takımı olarak da anılıyor) “Dostlukspor Kız Futbol Takımı” adını almıştır. 1973 yılında “Dostlukspor Kız Futbol Kulübü Derneği” adı altında resmi olarak tescil edilerek “Türkiye’nin ilk Kız Futbol Kulübü Derneği” olmuştur. Türkiye Kadınlar Futbol Ligi’nin ve Türkiye Kadın Milli Takımının kurulması için yıllarca yürütülen çalışmalar, 1994 yılında Türkiye Kadınlar Futbol Liginin başlaması ve 1995 yılında da Kadın Milli takımımızın oluşması ile resmi dönemin başlangıcını oluşturmuş ve 2 Nisan 1994 tarihinde Türkiye Kadınlar Futbol Ligi başlatılmıştır. Kadınların futbola olan ilgisinin artmasına karşın, “Futbol erkek sporudur” anlayışı ve algısı, Türkiye’de futbolun sadece erkeklere ait bir spor dalı olarak görülmesine neden olmuştur. Bunun doğal sonucu olarak da kadın futboluna gerekli yatırımlar yapılmamıştır. Bu yanlış değerlendirme ve yaklaşımlar, Türkiye’de kadın futbolunun ve futbolun içinde yer alabilecek kadın futbolcu, kadın yönetici, kadın seyirci, kadın hakem ve kadın antrenörlerin sayısının istenilen noktaya ulaşmasını engellemiştir. Türkiye’de kadın futbolunun erkek futboluna paralel bir şekilde gelişiminin sağlanması amacı ile erkekler için yapılan her türlü spor aktivitesi, organizasyonu, etkinliğini ve yatırımının kadınlar için de yapılması gerekmektedir. Futbol bir yaşam biçimidir. Hayatla mücadeleyi öğrenme yoludur. Takım ruhunu geliştirmenin ve ekip olmanın önemini öğrendiği yerdir. Başarıya ulaşmak için bıkmadan usanmadan çalışmanın gerekliliğinin anlaşıldığı yerdir. Bu nedenlerden de ötürü, kadın futbolunun gelişim ve felsefesinin tüm Türkiye’de tanınması ve anlaşılması daha çok sağlanmalıdır. Her şeyde olması gerektiği gibi,

futbolda da cinsiyet açısından fırsat eşitliği yaratılmalıdır. Sevgi, dostluk ve barış duygularının pekiştirilmesi ve Fair Play anlayışıyla Türkiye’de de kadın futbolunun sosyal ve kültürel katkısından yararlanılmalıdır. Bu bağlamda; Türkiye’de ilk kez gerçekleştirdiğimiz “Kadın ve Futbol” alıştayımıza katkı sunan, yardımcı olan, emek ve desteklerini esirgemeyen, kurumlarımıza, kurumların değerli yöneticilerine, üyelerine, alışmalları ve fikirleriyle bizleri zenginleştiren değerli alıştay panelistlerine ve katılımcılarına ayrı ayrı sonsuz teşekkür ediyorum.

AÇILIŞ KONUŞMALARI

Prof. Dr. Canan Koca

Kadınlar için Spor ve Fiziksel Aktivite Derneği (KASFAD)

Biz KASFAD olarak bu tür organizasyonların içerisinde yer almaya dikkat ediyoruz. Çünkü biz hak temelli bir anlayışla ortaya çıkıyoruz. Kadınların spora katılımı da temel bir haktır. Türkiye'nin taraf devlet olarak imzaladığı birtakım uluslararası belgeler var, Birleşmiş Milletler (BM) İnsan Hakları Sözleşmesi, BM Kadına Yönelik Her Türlü Şiddetin Önlenmesi Sözleşmesi, BM Uluslararası Beden Eğitimi Fiziksel Aktivite ve Spor Şartı ve Avrupa Komisyonunun Kadın ve Spor, Toplumsal Cinsiyet Eşitliği gibi çok önemli tavsiye kararları var. Türkiye Cumhuriyeti devletinin bu politika belgelerinde ifade edilen normlara ve standartlara

uyuma ve bunun getirdiği sorumlulukları yapma yükümlülüğü vardır. Biz de bu uluslararası yasal çerçeveye dayanarak devlete ve ilgili kurumlara sorumluluklarını hatırlatıyoruz. Bununla beraber sivil toplum kuruluşu olarak bizim de önemli sorumluluklarımız var. Burada bulunmamızın en temel nedeni de bu aslında. Kadın ve futbol alanında sadece kadın futbolcuların değil, kadın hakemlerin, antrenörlerin, yöneticilerin ya da sporun farklı pozisyonlarında yer alan kadınların ve aynı zamanda kadın futbolunda yer alan diğer sorumlu kişilerin daha iyi bir konumda bulunabilmeleri, haklarını elde edebilmeleri, daha eşit ve güvenilir bir ortamda futbolu yaşayabilmeleri için yapılması gerekenleri hatırlatıyoruz. Bu hatırlatmayı yaparken de mümkün olduğunca iş birliğine gidiyoruz. Futbol derneklerini, üniversiteleri, federasyonları için içine dahil etmeye çalışıyoruz. Bu alan bizim, hepimizin alanı. Bu alanda umudu yeşertebilmek için hep birlikte mücadele etmemiz gerekiyor. Kadınların spor tarihi, çok zor bir tarih. "100 yıllık bir maraton" olarak nitelendiriliyor spor feministleri tarafından. Maraton koşanlarınız varsa bilirsiniz, uzun mesafe koşucuları bilir, maraton çok zor bir spor dalıdır ve aynı zamanda modern olimpiyatların, sporun en önemli dallarından birisidir. Neden zordur? Maraton, yoldaş ister. Büyük bir yalnızlıktır ama bununla beraber bazen yüzlerce bazen binlerce kişinin sizinle o yolda yürüdüğünü bilmek de çok büyük bir umuttur. İşte bu umudu yaşatanlar bizleriz. Şu an hepimiz aslında o umudun bir parçasıyız. Türkiye'deki bu maratonu biz şu anda birlikte koşuyoruz ve bunun tarihini yazıyoruz. Bu çalıştay Türkiye tarihinde bir ilk ama herhangi bir ilk değil. Futbolun büyük bir gücü var, sadece oyuncular açısından değil bütün aktörler için. İşte o gücü bizlerin ve bizim vasıtamızla kadınların, kız çocuklarının yaşayabilmesi için biraz daha arttırmamız gerekiyor. Bu bağlamda buraya katılan herkese teşekkür ediyorum.

Nurcan Çelik

Kadın Futbol Kulüpleri Derneği

Türkiye, kadın futbolu için önemli bir eşikte. Son yıllarda katılımı artırmaya yönelik olarak federasyon tarafından yapılan çalışmalar sonucunda hem lisanslı oyuncu sayısı hem de rekabetçi kulüp sayısı önemli ölçüde artmış durumda. Bu konuda yapılan bir araştırma olmamakla birlikte İstanbul'da yapılan Minik Kızlar Ligi gibi oluşumlar göz önüne alınarak kız çocuklarının organize futbola giriş yaşında ciddi bir düşüş yaşandığı gözlenmiştir. UEFA, 2020 hedefleri arasına aldığı "kadın futbolunu Avrupa'nın bir numaralı kadın sporu yapma" vizyonu ile önemli bir atılım sağlamış; bununla beraber büyük kulüpler kadın futbol

branşlarını açmıştır. Belirlenen iletişim stratejisi çerçevesinde idol oyuncular yaratılmakta, kızların henüz ergenlik öncesinde kadın futbolu farkındalığı ve katılımları artırılmaktadır. Dünya futbolu artık kadının eşit var olduğu bir döneme giriyor denebilir. FIFA'nın yönetim kurulunda üç kadının bulunması ve genel sekreterin de kadın olması bunun göstergelerindedir. Aşağıdan ve yukarıdan gelen bu iki dalga, doğru değerlendirildiği takdirde toplumsal cinsiyet eşitliği için de simge olacaktır. Kadın futbolunda Türkiye'nin de birkaç yıl içinde ciddi bir atılım yapması bekleniyor. Kadın Futbol Kulüpleri Derneği, nu alanda en önemli paydaşlardan biri olan kulüplerin girişimci, yapıcı ve destekçi bir anlayış ile katkıda bulunabilmesi için 2017'de kuruldu. Dernek olarak kadın futbolunun yapılandırılmasında, operasyonunda, kulüplerin kalitesinin artırılmasında, ilgililere kaynak üretiminde, görünürlüğün ve bilinirliğin artırılmasında, diğer kadın sporları arasında kız çocukları için erken yaşlarda tercih edilebilmesinde, her şeyden önce kadın futbolunda büyümenin sağlıklı bir şekilde ve kalite göz önüne alınarak gerçekleşmesinde çözümlerin parçası olma amacındayız. Fırsatın büyüklüğünün ve kadın futbolunun geçmiş problemlerinin de farkındayız. Hep birlikte kadın futbolunu ileriye taşımak istiyoruz. Bu duyguyu bizimle paylaşanların, kadın futbolunun tüm paydaşlarının bir araya geldiği bu çalışmayı milat olarak görüyoruz. Türkiye'de ilk kez bu boyutta akademik bir yönde olan ve sonuçları rapor halinde yayınlanacak bu çalıştay bizim için çok önemli. Buradaki tartışmalardan çıkacak çözüm önerilerinin önümüzdeki dönemimize ışık tutacağını biliyoruz. Bu çalıştayın ve raporun iyi bir uygulama olarak yurt içinde ve dışında yaygın olarak paylaşılmasını sağlamak istiyoruz. Buraya gelerek elini taşın altına koyan tüm kulüp temsilcilerimize, futbolcularımıza, antrenörlerimize, hakemlerimize, çalıştayda görev almak için il içinden ve dışından gelen dostlarımıza, kadın futbolu için içinde kıvılcım taşıyan herkese gönülden teşekkür ederiz.

Prof. Dr. Tuncdan Baltacıoğlu
Okan Üniversitesi
Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu Müdürü

Günaydın güzel bahar sabahında. Hoş geldiniz. Çok değerli sonuçlar çıkacak bu çalışmaya katılımınız ve büyük destekleriniz için çok teşekkür ederim. Sayın başkan, kadın futboluna destek verdiğiniz için size ayrıca teşekkür ederim. Kadınların toplumda yer alması, etkin olarak yer alması, Cumhuriyet dönemiyle başladı. Ve bu Cumhuriyet dönemi Ulu Önder Atatürk'ün kadınlara vermiş olduğu uygulamalar sonucunda, o tarihlerden itibaren başladı. Ancak şunu belirtmek isterim ki kadınlarımız kendilerine sunulan bu hakları kullanmak konusunda oldukça çekingen davrandılar. Ancak son yıllarda biraz hareket görüyoruz.

Hala ben yeterli olduğunu zannetmiyorum. Erkeklerin bunu desteklemesi değil, kadınların kendi haklarını daha yoğun bir şekilde koruması ve daha yoğun bir şekilde göz önünde olmaları lazım. Özellikle baktığımızda kadının olduğu her alanda başarının daha hızlı geldiğini, güzelliklerin daha çabuk yerleştiğini görüyoruz. Sporda da futbolda da aynı şey söz konusu. Bu bakımdan kadın futboluna gereken önemin verilmesi adına hazırlanan bu çalıştayda çok önemli sonuçlar çıkacağına açıkçası inanıyorum. Kadınların spor alanına baktığımız zaman, başarılı oldukları alanların çok olduğunu görüyoruz. Dünya çapında, ülkemizi temsil ediyorlar; basketbolda, voleybolda, okçulukta vs, çeşitli alanlarda başarılarına şahit olduk, izledik. Bu başarıları tabii ki futbolda da görmek istiyoruz. Umarım, önümüzdeki yıllarda futbol alanında da kadın futbolcularımızın büyük bir başarıyla ortaya çıkmalarını, sadece futbolcularla değil tümüyle yani o camianın bütün bileşenleriyle başarıyı yakalamalarını bekliyoruz. Sözlerimi bitirmeden önce şunu belirtmek isterim, benden önceki iki konuşmacı büyük umut verdiler, biz bunu başaracağız dediler. Daha uzun anlattılar ama benim onlardan algıladığım tek kelime sonuç "başaracağız" sözcüğüydü. O nedenle benim de başarılacağına büyük inancım var. Hepinize tekrar hoş geldiniz diyorum, güzel bir çalıştay diliyorum.

DAVETLİ KONUŞMACI

Ali Düşmez

TASSK Genel Başkanı & TFF Yönetim Kurulu Üyesi

Başta kadın futbolunun simge isimlerinden olan sayın Doç. Dr. Lale Orta hocam olmak üzere tüm katılımcılara hayırlı sabahlar diliyorum. Sporun güzelliği hepimizi sarsın diye temenni ediyorum. Sporun içinden gelen bir yöneticiyim. Hem amatör hem de profesyonel olarak futbol oynadım. Futbolu bıraktıktan sonra ise semtimin ve ilçemin kulübünde başkanlık yaparak yöneticiliğe adım attım. Profesyonel iş hayatında ve Türk futbolunda her kademedede görev alan bir kişi olarak yakından biliyorum ki spor toplumlarda, dolayısı ile ülkemizdeki en önemli birleştirici öğelerden biri. Adeta insanlarımızı bir araya getiren çimento gibi. Öyle güzel bir şey ki holding sahibi de aynı

tribünde oturuyor, belki onun fabrikasından çalışan emekçi de aynı renkleri alkışlıyor. Ben de hayatım boyunca bu çimentonun birileri tarafından bozulmaması için hep mücadele ettim. Kadınlarımız ikinci meşruiyetten sonra haklar elde etmeye başladılar. Cumhuriyetimizin kurucusu Gazi Mustafa Kemal Paşa da kadın haklarına önem verdi. Örneğin kadınların seçme ve seçilme hakları ülkemizde diğer ülkelere göre daha önce tanındı. Bugün gelinen noktada kadın hakları konusunda daha da ileriye gittiğimizi görüyorum. Ama maalesef ülkemizde hala pek çok kadını yalnız çocuklarına bakmak için evlerinde oturuyorlar. Çalışma ve kariyer yapma olanakları sınırlı. Bu bir süreç. İlerliyoruz ama daha çok çalışmamız lazım. Kadın futbolu ile ilk kez Sarıyer başkan vekiliyken tanıştım. Sezon açılışında şöhretler maçı oynayacağımızı söylediler. Eski Sarıyerlilerden, tanınmış futbolculardan kurulan takımda ben de oynuyorum. Rakibimiz Dostlukspor dediler. “Ya kadınlarla futbol mu oynanır?” diye bir şaşkınlık oldu önce. Sarıyer Spor Kulübünün Süper Lig de olduğu dönemlerinde sahaya çıktık. 1-0 geriden gelip zorlukla 2-1 kazandık. O maçta attığım gole sanki ligde gol atmış kadar sevinmiştim. O zaman garipsemişim, henüz o bilinçte değildim. Ama şimdi bakıyorum, maçı düzenleyen arkadaşlar çok doğru yapmış. Bu ilk yıllarda kadın olarak futbol sahasına çıkmak, top peşinde koşmak cesaret istiyordu. Ondan sonra kadın futbolunu ve o dönemde Dostlukspor’u takip eder oldum. Hala da Türkiye’de ilk kez İstanbul ASKF’de kurduğumuz Kadın Futbol Komisyonu aracılığı ile bu alanı takip ediyorum. Federasyonda 1. , 2. , 3. Ligler, tüm amatörler, futsal, kadın futbolu hepsinin sorumluluğunu hisseden yöneticilerden biriyim. Her düzeyde futbol paydaşları ile, Anadolu’nun her yerinde, kadın futbolu da dahil olmak üzere temas halindeyiz. Kadın Ligleri Şampiyonlarının, altyapı şampiyonlarının başarılarında yanlarında olmak için özel bir gayret gösteriyorum. Şu anda hedeflenen ortamın olmadığını söylemem gerek. Ama şu yönden de değerlendirilmeli: 10 sene evvelki durumla bugünü karşılaştırdığınızda, göreceli olarak gelişim yok mu? Var. Artık bu konuların değerlendirildiğini, ciddi platformlarda konuşulduğunu ifade etmek istiyorum. Ben bu gelişimleri olumlu görüyorum. Bu gelişimlerin yanında ve destekçisi olmaya çalışıyorum. Türkiye’de ilk kez yapılan bu çalışmayı düzenleyen kurumlara teşekkür ediyorum. Çalıştay raporunu merakla bekliyorum.

PANEL: Kadın Futbolunda İletişim, Sponsorluk ve Yönetim
Moderatör: Doç. Dr. Lale Orta

Bağış Erten
Eurosport Yayın Yönetmeni

Biz oynatarak ya da göstererek değiştirebileceğimize inandığımız bir şeyden bahsediyoruz ama ne yazık ki yetmiyor. Varsalım ki ülkede kadın futbolu çok başarılı olsun, her şeyi yapıyor olalım, ligimiz Avrupa'nın en büyük liglerinden biri olsun, Avrupa'da şampiyonluklar gelsin, seyirci sayısı beş yılda 100'den 4 bine çıksın... Bu verilere sahip bir spor var Türkiye'de. Vakıfbank'ı, Eczacıbaşı'sı, Fenerbahçe'si, Galatasaray'ı ile bir voleybol sporu var. Kadınlarda mesela son altı senede Final Four'da Türkiye'den bir takım görmeyince şaşırıyoruz. NBA'den oyuncuların geldiği, finaller, şampiyonluklar gördüğümüz bir kadın basketbolu var. Bunlar kadın futbolundan çok

daha fazla mı konuşuluyor, hak ettiği yeri alıyor mu? Ne yazık ki veriler de iyi değil. Nüfusa oranla baktığımızda en başarısız sporlarımızdan bir tanesi futbol. İddia o ki ülkedeki taraftar sayısı 45 milyon. Oynayan futbolcu sayısı da epey fazla. Ama takımlarımızın yarısı Türkiye doğumlu olmayanlardan ve başarısızlık her yere sirayet etmiş durumda. Elimizdeki en güncel rapor, UEFA'nın 2017 tarihli kadın futbolu raporu. UEFA diyor ki Türkiye'de 40 bin 213 lisanslı kadın sporcu var, bunların sadece 3 bin 122'si 18 yaş üstü. Bir önceki seneye göre 90 oyuncu artmış. 2013'e göre ise yüzde 38 eksilmiş. Yani daha ileriye gittiğimiz yok. Ya da UEFA ile ilgili verilerde algı yönetimi olabilir tabii. Bunun dışında 100 teknik direktörün üçü kadın. Kadın futbolu da yeterince erkek yani. Veriler zaten kötü, başarılı olsak da yok. Bütün bunların bir nedeni var. Spor yapmak kadar, o sporun Türkiye'deki algısı, kültürel kodları önemli. Biz son derece maço, eril, ergen çocukları gibi futbol seyrediyor, konuşuyoruz. Eğer bunu yapmaya devam eder, bunu kırmak için temelinde erkek sorunu olan projeler geliştirmesek, kadınların spora katılımı, hele de futbola katılımı çok zorlaşır. Asıl bununla uğraşmamız lazım. Sizin en büyük yetkilileriniz çıkıp 'adam gibi adam' gibi laflar ediyorsa, ne olduğunu bilemediğimiz adamlık diye bir merteye varsa... Bütün bunların söylendiği, dünyayı böyle gören bir memlekette kadın futbolu çok zor iş. Yapan herkesin, buraya gelen, emek veren herkesin çok başka bir şey yaptığını düşünüyorum... Olumlu bir şeye bağlayayım. Kadir Has'taki İletişim Fakültesi derslerinde Toplumsal Cinsiyet ve Spor başlığımız var. 1954 Dünya Kupası Finali'nin beş dakikalık özetini izletiyorum. Tarihin en büyüğü Macaristan, savaştan çıkıp dünya şampiyonu olan Almanya, 2-0'dan 3-2'ye dönen maç. Büyük efsane Puskas top tutamıyor. Geriye pas veriyorlar kaleci koltuk altından kaçırıyor. 1991 yılı Kadınlar Dünya Kupası'nın ilk yılı. Ona 24 yıl ekleyip 2015 Kadınlar Finalinin özetini izletiyorum. Göğsüne alıp röveşata atanlar, her alanda baskı, bugünkü futbol adına seyredebileceğimiz bütün güzel hareketler... Yetmiyor, kadın futbolunun çok önemli bir özelliği var, kadınlar hakeme itiraz etmiyor. Kadınlar daha az çalımçı, böyle teknik bilgiler var. Daha takım oyunu oynuyor, her yerde daha kolay çoğalıyorlar. Oyunun gerçek ruhuna daha yakın birtakım şeyler üretiyorlar. Sonra şunu soruyorum, sizce 24 yılda kadınlar mı daha çok

gelişmiş, erkekler mi? Kadın futbolu seyredilmezmiş, Marta'yı seyrettiniz mi? Bir tane reklam filmi var. Görüntüleri belli olmayan futbolcular inanılmaz goller atıyorlar, röveşatalar, voleler. Aşağıda da seçenekler var, bu golleri kim atmış olabilir diye. Anket sonuçlarında yüzde 70 Messi, 20'ye yakın Ronaldo çıkıyor. Halbuki hepsi kadın futbolcular tarafından atılmış goller. Hani olmuyordu?"

Hande Orhan

Avon Türkiye Ortadoğu ve Kuzey Afrika İletişim Direktörü

Biz yeşil sahalarda çok yeniyoruz, öğrenecek çok şeyimiz var. Bir tek yerde çok mütevazı olmayabiliriz. Kadın konusunda, kadınları güçlendirme, onlara destek verme konusunda çok iddialı bir şirketiz. Sadece Türkiye'de değil, tüm dünyada. Yabancı bir şirket olmakla birlikte Türkiye'de kadınları en çok destekleyen şirket olmaktan da gurur duyuyoruz. Senelerdir bunu farklı alanlarda devam ettirdik. Türk kadınının en büyük düşmanı olduğuna inandığımız alanlarda onlarla kol kola mücadele etmek için çok şey yaptık. Canan Hanım (Koca) çok değerli bir şey söyledi. Spor ve kadın yolculuğu bir maraton gerçekten. Aslında kadının tüm haklarla olan yolculuğu böyle.

Ülkemizde daha da uzun, daha da engebeli. Burada bir yoldaş gerekiyor dediniz, biz de bir yoldaş olmak için çıktık bu sene yola. Sloganımız "yakışır sana", çünkü kadına yakışmaz denen çok alan var Türkiye'de. Kimi zaman araba kullanmak, kimi zaman gülmek, okula gitmek... Futbol bunların en başında geliyor. Erkek hegemonyasında, kültüre erkek damarlarıyla bağlı bir alan. Çok ülkede böyle ama bizde biraz daha ataerkil yapının öne çıktığı; özellikle kadına yakışmaz denen, kadın burada konuşmasın, var olmasın denen bir alan. Avon olarak ne zaman kadına yakışmaz dense bundan rahatsız oluyoruz. Rahatsızlığımızı da o alanda kadınları destekleyerek göstermeye çalışıyoruz. Bizim yaptığımız bir takım sponsorluğu olarak görülüyor olsa da aslında renkler üstü bir sponsorluk. Asıl başlatmaya çalıştığımız şey şu; mahalle arasında futbol oynayan çocukların yanında bir de kenarda kız çocuğu vardır, oyuna alınmaz, çünkü futbol yakışmaz denir ona, o kız çocuğunu oyuna dahil etmeye çalışıyoruz. Bu değişimi sağlamak için hepimizin, bizim gibi firmaların, sizin gibi değerli, bu alanda söz sahibi olan kişilerin birlikte çalışması gerekiyor. Bu yüzden böyle bir sponsorluğa başladık. Temsilciler üzerinden satış yapan bir marka olarak yüz binlerce kadınla birlikte kadınlar için çalışıyoruz. Bir havuz olarak baktığınızda sene boyunca ortalama 1 milyon kadın Avon ailesine giriyor. Bu kadınların çoğunun temelde yaptığı şey evinde çocuklarına bakmak. Eğer biz o annelerde böyle bir farkındalık yaratabilsek, o kız çocuğuna erkek çocuğuna davrandığı gibi davranırsa, kızıyla oğlu arasında sana yakışmaz diyerek farklılık gözetmezse, işte o zaman bir fayda sağlamaya başlayacağız.

Dilay Kurtuluş

P&G Türkiye ve Kafkasya Marka Müdürü

Geçen yılın Mayıs ayında TFF ile bir anlaşma imzaladık ve milli takım tesislerinin tedarik sponsoru olduk. Bu sponsorluk kapsamında Gillette markamız Erkek Milli Futbol Takımının bakım marka sponsoru olurken, Ariel olarak Türkiye'de ilk kez Kadın Milli Futbol Takımının ana sponsoru olduk. Bu sponsorluk süreci kadınların hayatında çok fazla bulunan, yılda yedi milyondan fazla haneye giren bir marka olarak cinsiyet eşitliği alanında bazı işler yapmanın sorumluluğumuz olduğuna inanmamızla başladı. Aslında bu alışlagelmiş sponsorluk çerçevesinin dışında kalan bir durum. Milyonların zaten izlediği, markalara görünürlük getirecek bir spor dalından ziyade bizim de desteğimizle gelişmesini istediğimiz bir sponsorluk. Türkiye'deki cinsiyet eşitsizliği bir sosyal sorumluluk projesiyle aşılabilecek bir konu değil. Ancak biz en azından bu alanda bir çatlak yaratmak istedik. Bunu arkamızdan gelebilecek daha fazla marka, sektör, kamu, hep birlikte bir işbirliğiyle daha geniş etki yaratabileceğimiz bir yolculuk olarak hayal ettik. İlk adımını da klasik erkek egemen olarak görülen futbol alanında attık. Bir iş kadını ve anne olarak tanıştığım her kadın futbolcu ve antrenörden çok beslendim, ilham aldım. Burada gerçekten keşfedilecek çok daha fazla değer var. Bizim marka olarak görevimiz bunu milyonlara ulaştırmak. Bugün hayatımız "futbol erkek sporu", "ev işi kadın işi" gibi cinsiyet rolleri üzerinden gidiyor. Bu da çocukları yetiştirme tarzımızdan başlıyor. Bilinçli veya bilinçsiz olarak çocukluktan bu yönlendirmeleri yapıyoruz. Kızlara çay yapacağı oyuncaklar alırken, erkeklere futbol topu alıyoruz. Ariel olarak buradaki çıkış noktamız şu: Hayatı paslaşalım, hayatın yükünü paylaşalım. Bu sahada da aynı şekilde, hayatın içinde de aynı şekilde.

Mutlucan Zavotçu

Beşiktaş Kadın Futbol Takımları Teknik Direktörü

Beşiktaş, kadınların ve kız çocukların futbol oynamasına bir sosyal sorumluluk projesi olarak ele alıyor. Asıl amacımız kadın futboluna destek vermek, kızlarımızın da futbol oynayabileceğini göstermek ve bu sayede futbol oynamanın hayalini kuran kızları futbol sahasına çekmeyi sağlamak.2012'nin Kasım ayında başladık bu projeye. 2018'e geldiğimizde, binin üzerinde kız çocuğunu futbol sahasına indirdik. Kızların antrenman yapmasını, futbol topuna değmesini sağladık. Bununla beraber, 2013'ten günümüze oluşturduğumuz bir akademi var : "Kız Futbol Akademisi". Bu akademi halen 100'e yakın sporcumuz var. Minik kız futbol takımımız 2008 ve 2005 doğumlular

arasında. Yıldız kız futbol takımımız var, 2004-2002 arası. Genç kız futbol takımımız var, 2001-2003 arası. Ve elbette A futbol takımımız var. Yani dört kategoride liglerde yer alıyoruz. Dört kategoride aynı anda yer alan birkaç takımdan birisiyiz. Bu süreçte üniversitelere, Spor Bilimleri fakültelerine ya da Beden Eğitimi ve Spor yüksekokullarına birçok sporcumuz girdi. Milli takım forması giyen 20'nin üzerinde futbolcumuz var, bizim akademimizden yetişerek ve lisansı bizden çıkarak giden. Milli takıma her kategoride futbolcu gönderen ilk ve tek takımımız Beşiktaş olarak. Bununla beraber sosyal sorumluluk projelerine de katılıyoruz. Liselere, ilkokullara, üniversitelere panellere gidiyoruz, kadın futbolunu tanıtıyoruz. Kız çocuklarının futbol oynayarak neler kazanabileceklerinden bahsediyoruz. Beşiktaş, isminin olduğu her yerde şampiyonlukların beklendiği bir takım. Bu anlamda şampiyonlukları kovalayıp kulübümüze kupalar kazandırmaya çalışıyoruz. 2014-2015 sezonunda 3. Ligde, 2015-2016 sezonunda da 2. Ligde şampiyon olduk. 2016-2017 sezonunda normal sezonu birinci tamamladık, fakat play-off'larda Konak Belediyespor'a kaybettik ve ligi ikinci bitirdik. Geçtiğimiz sezon 2017-2018 sezonunda da yine ikinci bitirdik, Ataşehirspor'un ardından. Gelecek sezon 2018-2019 sezonunda da şampiyon olmayı hedefliyoruz ve kulübümüzü Şampiyonlar Ligi'nde temsil etmek istiyoruz. Aynı zamanda artık Avrupa'da ve özellikle Amerika'da kız çocuklarının spor için tercih ettikleri ilk seçenek futbol okulları oluyor. Futbolla tanışan kızların hayata karşı daha özgüvenli, kendini daha iyi ifade edebilen, paylaşımcı, hayal kurabilen kızlar olarak yetiştikleri birçok araştırmada kanıtlandığı için, biz de artık Türkiye'de babaların ve annelerin kızlarının ellerinden tutarak götürdükleri okullardan birisinin de futbol okulları olmasını hedefliyoruz. İleriye dönük Beşiktaş Kız Futbol Okulları açma hayallerimiz var. Avon'la yapmış olduğumuz sponsorluğun ne kadar doğru ve ne kadar önemli olduğunu da görüyoruz. Avon için kadınların toplumdaki sosyal alandaki yeri çok önemli, bunu görüyoruz. Kadınların, sizler yapamazsınız denilen şeyleri nasıl güzel yaptıklarını vurgulamaya çalışıyorlar. Biz de öyle. "Kızlara futbol yakışmaz" diyen herkesin karşısındayız ve futbolun kızlara nasıl yakıştığını göstermeye çalışıyoruz Avon'la birlikte. Sponsorumuzun bizi yukarıya taşıyacağından kuşkumuz yok. Hep birlikte büyük başarılarla imza atacağımızdan eminim.

Taner Özer

Ataşehir Belediyespor Teknik Direktörü

Öncelikle herkese merhaba diyorum. 2,5 yıl önce ben İstanbul'a geldim. Geldiğimde Ataşehir Belediyespor futbol kulübü dağıtılmak üzere karar alınmıştı. Henüz kararsızlık vardı, fakat bu işi başarabileceğimizi konuştuk. O konuda anlaşmaya vardıktan sonra, neler yapılması gerektiği üzerine çok ciddi çalıştık ve çaba sarf ettik. Kurumum, Ataşehir Belediyesi beni tek yetkili kılıp, neler yapılmasını gerekli görüyorsa önümü açtı. Diğer arkadaşlarım bu konuda zorluklar yaşıyor biliyorum. Ciddi sıkıntılar da var farkındayım. Ama ben bu konuda biraz şanslıyım kurumsal olarak destek gördüğüm için. Ayrıca Ariel bizim de sponsorumuz. Bütün sponsorluk konuşmalarımızda yalnızca

kurum başkanları değil, ben de dahil oldum, Ariel'den başka çok ciddi altı tane daha sponsorumuz var. İki tanesiyle de dün anlaştık. Bu bizler için şans, kurumumuz için güzel bir şey, ama ben kadın futboluna da çok pozitif bir şekilde yansıtacağını düşünüyorum. Projelerimize başlarken kafamda şu vardı. Altınordu'nun erkeklerde yarattığı başarıları, kadın futbolunda Ataşehir'le yapmak istiyordum. Altyapımızı tamamen oluşturduk, orada ciddi çalışmalar yapıyoruz. Meyvelerini bir iki sene sonra almaya başlayacağız. Sekiz yıllık bir proje planladık. Geçen yıl şampiyon olmadık, bu yıl olduk. Bu bizim doğru yolda olduğumuzu gösteriyor. Bizden önce ciddi emekler veren, beş yıl üst üste şampiyon olan Konak Belediyespor'u da tebrik ediyorum. Kadın sporcularla uğraşmak hem güzel, hem keyifli. Ama ciddi sıkıntılar yaşıyoruz, ülkemizdeki bakış açısından dolayı. Bunları hep birlikte aşacağız. Liglerimizde çok büyük duraksamalar var. Lale hocamız bunların içinde olan, birebir bilen bir isim. 54 yılında başlayan serüven, 6 tane futbolcunun bir erkek takımıyla beraber İzmir'de maç yapması, birkaç ay sonra İzmir'de kadroların oluşup maç yapmaları. Ondan sonra 15 yıllık bir boşluk olması. Daha sonra Kınalıada takımının Dostlukspor'a dönüşmesi. O zamanlarda çabalar sarf edilmesi, jübile yapan futbolcuların maçlarına Dostlukspor'un çıkartılması güzel. Ama aslında aynı zamanda üzücü, daha iyi yerlerde olması gerekirken nerede olduğumuzu düşündüğümüzde. Çünkü biz cumhuriyet döneminde kadına en çok değer veren ülkeyiz. Atatürk'ün cumhuriyetindeki bu değerleri taşıyan bir ülkeyiz. Şimdi "kadına şiddete hayır" deyip, kadın-erkek eşitliğinde hepimiz ahkam kesiyoruz. Herkes konuşuyor, ama icraata gelince herkes şöyle hafif arkasını dönüyor veya yapıyormuş gibi görünüp işine devam ediyor. Çalıştayda konuşulacak konular hemen hemen belli. Biz oluşturduğumuz Kulüpler Birliği'ndeki arkadaşlarımızla birlikte, burada olan insanlarla birlikte sorunlarımızı çözebilmek...Ta o zamanlarda çabalar sarf edilmesi, jübile yapan futbolcuların maçlarına Dostlukspor'un çıkartılması güzel. Ama aslında aynı zamanda üzücü, daha iyi yerlerde olması gerekirken nerede olduğumuzu düşündüğümüzde. Çünkü biz cumhuriyet döneminde kadına en çok değer veren ülkeyiz. Atatürk'ün cumhuriyetindeki bu değerleri taşıyan bir ülkeyiz. Şimdi "kadına şiddete hayır" deyip, kadın-erkek eşitliğinde hepimiz ahkam kesiyoruz. Herkes konuşuyor, ama icraata gelince herkes şöyle hafif arkasını dönüyor veya yapıyormuş gibi görünüp işine devam ediyor. Çalıştayda konuşulacak konular hemen hemen belli. Biz oluşturduğumuz Kulüpler Birliği'ndeki arkadaşlarımızla birlikte, burada olan insanlarla birlikte sorunlarımızı çözebilmek...

ÇALIŞTAY MASALARI

SORUN VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

FUTBOLCULAR MASASI

SORUNLAR

1) Kadın futboluna ilişkin toplumsal algıda karşılaşılan sorunlar

- Toplumda ve ailelerde futbolun erkek sporu olduğu görüşü çok hâkim.
- Toplumda kadınların futbol oynamasına yönelik olumsuz bir önyargı var.
- Toplumda futbolun kadının fiziksel yapısının bozulacağına ve kadınsı görünümün kaybolacağına dair bir görüş var.
- Futbol oynamak isteyen kadınlara yönelik engelleyici bir çevre baskısı var.
- Kadınlar, futbol oynadıkları için kendi arkadaş çevrelerinden olumsuz tepkilerle karşılaşabiliyorlar.
- Aileler, futbolun kızlarının eğitimlerini aksatacağına inanıyorlar.
- Kadın futbolunun yaygınlaştırılması ve tanıtım eksikliği var.

2) Futbolculuk açısından karşılaşılan sorunlar

- Küçük yaşlardan itibaren futbol eğitimi alabilecekleri olanaklar ve fırsatlar yok.
- Hem Türkiye genelinde hem de illerde yeterli futbol kulübü bulunmuyor.
- Kadınların, futbolcu olarak statüleri ve saygınlıkları çok düşük.
- Kadın futbolcuların aldıkları ücret geçinmelerini sağlayacak miktarın çok altında.
- Sistemik ve düzenli bir antrenman programı uygulanmıyor.
- Futbolcular, kadın futbolunda çalışan antrenörlerin mesleklerini ciddiye almadıklarını ve kendilerine değer vermediklerini düşünüyorlar.
- Çoğu takımında masör görevlendirilmiyor. Sakatlandıklarında kendi kendilerini tedavi etmeye çalışıyorlar.
- Antrenman yerleri, soyunma odaları ve malzemeler yetersiz.
- Yöneticiler maç sırasında antrenör yerine sahaya girebiliyor, bu da maç sürecini olumsuz etkiliyor.
- Her türlü istismar için şikâyet mekanizmalarının belirgin olmaması sorunların açığa çıkarılmasını ve çözümünü engelliyor.

3) Federasyon temelli sorunlar

- TFF tarafından, kadın futboluna yeterli bütçe ayrılmıyor. Sadece kısıtlı bir harcırak alınıyor.
- 2017-2018 sezonundan itibaren Kadınlar 3. Lig takımlarına grup müsabakalarında yol ve konaklama desteği verilmiyor. Ulusal oynanan TFF ligleri arasında destek verilmeyen tek lig Kadınlar 3.Ligi.
- Lig şampiyonuna TFF tarafından verilen ödül miktarları yetersiz.

- Fikstür sorunu en büyük problemlerden birisi. Genç ve yıldız maçları sezon devam ederken yapıldı. A takımında oynayan futbolcular dinlenmeleri gereken dönemde maç yapmak zorunda kalıyor.
- TFF web sayfasında kadın futboluna ayrılan yer yetersiz ve güncellenmiyor. Maç sonuçları iki üç gün sonra yayımlanıyor.
- Kadın futbolu liglerinde maç sayısı yetersiz. Genç futbolcular, gelişimleri ve keşfedilmeleri için yeterli fırsat bulamıyorlar. Kulüp ve maç sayısının azlığı nedeniyle antrenmansız geçirilen süre çok oluyor.
- Erkek futbolundan arta kalan zamanlarda erkek oyuncuların oynamadığı saha ve saatlerde kadın takımlarının maçları oynanıyor. Maçlar çim sahada değil sentetik çim sahalarda yapılıyor.
- Milli takımın birlikte geçirdiği zaman kısıtlı ve birlikte antrenman yapabileceği kamp süreleri çok yetersiz.

4) Kariyer planlarında yaşanan sorunlar

- Kadınların, futbolu bir meslek olarak görebilmeleri için gerekli olan koşullar yok.
- Erkekler için futbol bir meslek olabilirken, kadınlar geçinmek için başka mesleklere ve işlere yönelmek zorunda kalıyorlar.
- Kariyerde yükselebilecek yeterli kulüp ve lig yok. Birçok kulübün bir sonraki yıl ne olacağı belli olmuyor. Küçülmeye mi gidecek ya da kapanacak mı soruları hâkim.
- Futbolculara kendi transferlerinde söz hakkı fazla tanınmıyor, emrivaki ile karşı karşıya kalıyorlar. Kadın futbolcuların haklarını savunacak bir merci varsa da futbolcular tarafından bilinmiyor.
- Futbolcular transfer olmak istediklerinde yöneticilerden ve antrenörlerden kaynaklanan engellerle karşılaşılıyorlar. Kadın futbolcu sayısının azlığı sebebiyle futbolcuların transfer talepleri olumlu karşılanmıyor.

5) Kadın olmaktan kaynaklı yaşanan sorunlar

- Antrenmanlar akşam saatlerinde olduğunda ulaşım sorunları yaşanıyor.
- Bazı antrenörlerde ve yöneticilerde homofobi var. Kadın gibi görünmesi isteniyor. Erkek gibi hareket etme deniliyor. Örneğin kısa saçlı kişilerin kariyerleri önüne engel konuluyor ve cinsel yönelimleri sorgulanıyor. Giydikleri kıyafetlere kadar karışılıyor. Milli takımında kısa saçlı olmama kuralı olduğu, kısa saçlı kızlar çok iyi olsalar dahi milli takıma alınmayacakları konuşuluyor.
- Antrenörler, cinsel yönelimlerini ailelerine söylemek konusunda futbolcuları tehdit ediyorlar.
- Sağlık sigortaları yok. Sakatlandıklarında hastane bakım ücretleri karşılanmıyor. Sakat oldukları için maaşlarını da alamıyorlar. Yalnızca iyileşirsen gel geri deniliyor.
- Antrenörlerin çoğunluğu erkeklerden oluşuyor. Bazı antrenörlerin kadınlar ve kız çocuklarıyla kurdukları iletişimde problem yaşaması, futbolcuların futbolu bırakmasına neden olabiliyor.

ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

1) Kadın futboluna ilişkin toplumsal algıda karşılaşılan sorunlara yönelik çözüm önerileri

- TFF, ailelere ve kız çocuklarına yönelik futbolu tanıtıcı seminerler düzenleyebilir.
- TFF, ailelere ve kız çocuklarına futbol ve gelişim konulu eğitim seminerleri verebilir.
- TFF, süper ligdeki bütün takımlara kadın futbol takımı kurma zorunluluğu getirebilir.
- Kadın maçları televizyon kanallarında canlı yayınlanabilir. Bu, kulüp sayısının artmasına neden olacaktır.
- Medyada kadın futbolunun ve pozitif etkilerinin görünürlüğü artırılabilir.
- TFF ve ilgili dernekler işbirliğiyle okullarda kadın futbolunun tanıtımına yönelik etkinlikler yapılabilir.

2) Futbolculuk açısından yaşanan sorunlara çözüm önerileri

- Kadın takımlarının tesis, saha ve malzeme temini artırılmalı.
- Kadın Futbol Kulüpleri Derneğine bağlı kulüpler başta olmak üzere, tüm kadın futbol kulüpleri TFF'nin Esenlik ve Çocuk Koruma programında yer alan standartları kabul ettiğini beyan etmeli ve bu standartların uygulanması için çalışmalar yapmalı.
- Futbolda her türlü istismarın önlenmesinde büyük yaştaki futbolcular, küçük yaştaki futbolculara rol model olmalı ve koruyucu önlemlerin alınmasında sorumluluk üstlenmeli.
- Futbolcu aileleri istismarın önlenmesi konusunda eğitilmeli.

3) Federasyon temelli sorunlara çözüm önerileri

- Müsabakaların maç saatlerinin düzenlenmesi yeniden yapılmalı, kadın takımlarının maçları gün içerisinde daha fazla izlenebilecek saatlere verilmeli.
- Antrenman programları üzerine kulüplere eğitim verilmeli.
- TFF, kadın futbol takımlarındaki antrenörleri sadece antrenman bilgisi temelinde değil, kapsamlı bir şekilde eğitmeli.
- Kadın futbol kulüplerindeki her antrenör ve yönetici toplumsal cinsiyet konusuna duyarlı dil kullanmaları konusunda eğitim almalı.
- Bilinçsiz antrenörler ayrıştırılmalı. Kadın futbolunu yöneten insanların bir eğitim sürecinden geçmesi ve kadın yönetici sayısının çoğalması lazım. İstismar konusunda ekstra eğitim almalılar.
- Kadın futbolu, yasal iddia tahmin oyunlarına dahil edilmeli.
- Yöneticiler antrenör kimlikleriyle sahaya çıkabiliyorlar bu konuda dikkatli olunmalı.
- Saha içinde hakemler ile oyuncuların ilişkileri konusunda düzenlemeler olmalı.

4) Kariyer planlamada yaşanan sorunlara çözüm önerileri

- Futbolcuların, transfer süreçleri resmi olarak düzenlenmeli. Bunun için TFF'nin sitesinde resmi bir sözleşme formu olmalı ve tüm kulüpler bu formu doldurmaya mecbur tutulma bu sözleşme, futbolcunun sakatlık gibi durumlarda haklarını garanti altına alan bir şekilde düzenlenmelidir.
- Futbolcuların futboldan ekonomik kazanımları artırılarak, kadınların birincil meslek olarak futbolu görmeleri sağlanabilir.
- Ligin kendi içindeki ve takım içindeki büyük ücret eşitsizliği giderilmeli.

5) Kadın olmaktan kaynaklı yaşanan sorunlara çözüm önerileri

- Antrenörler, futbolculara makyaj ve saç uzatma konusunda baskı yapmamalı. Futbolcular kadın kimliğinden önce sporcu kimliği ile yani sportif performansıyla kabul edilmeli.
- TFF, kadın futbol kulüplerini standart bir şekilde isimlerinde ve amblemlerinde 'kadın' kavramını kullanmayı teşvik etmeli.
- Futbolcuların cinsel yönelimlerine saygı gösterilmeli.

ANTRENÖRLER MASASI

1) Antrenör olma sürecinde yaşanan sorunlar

- Toplumda kadınların futbol antrenörü olmasına dair önyargı var.
- Toplumda kadın antrenörleri yadırgayıcı bir bakış açısı bulunuyor.
- Antrenörlük yapabilecekleri kulüpler yetersiz.
- Antrenör kurslarına katılan kadınların sayısı az.
- Antrenörlük kursuna katılmak isteyen kadınlar, ailelerinden çok az destek alabiliyorlar.
- Kadın futbolunda yeterli gelişim sağlanamıyor; alttan yetişen futbolcular antrenörlüğe yönelmiyorlar.

2) Kariyer planlarında yaşanan sorunlar

- Futbol antrenörlüğü alanında erkekler çoğunlukta, bu nedenle kadınların iş bulabilmesi ve meslekte ilerleyebilmesi için yüksek başarı bekleniyor (üst kademedeki antrenörlük lisansına sahip olma gibi).
- Erkek futbol kulübünde çalışamayan erkek antrenörler, kadın futboluna yöneliyor, bu da kadınların kadın futbol alanındaki iş imkanlarını kısıtlıyor.
- Eğitimler ve lisansların ücretleri çok yüksek.
- Futbol antrenörlüğünden kazanılan ücret çok düşük.

3) Federasyon temelli sorunlar

- UEFA ve FIFA'nın kadın futbolunu desteklemek için sağladığı fonlardan kadın antrenörler mahrum bırakılıyor.
- İki yılda bir düzenlenen gelişim seminerlerinin kaçırılması durumunda beklenilmesi gereken süre uzun.
- Milli takım alt yapılarında çalışan antrenörler ve yardımcı antrenörler, milli takım geçmişi olanlardan seçiliyor, bu durum diğer kadın antrenörleri doğrudan dışarıda bırakıyor.
- Kadın futbolu konusunda motivasyon FIFA kanalı ile geliyor. TFF kendi içinde bu konuda bir motivasyon geliştirmiyor.
- Antrenörlük lisansları için düzenlenen 15 günlük kurslar yeterli olmuyor.
- Kurslarda antrenörlük belgesi alan antrenörlerin kendilerini geliştirmeleri gerekiyor.
- Fikstürler ve ligler doğru yer ve zamana göre düzenlenmiyor.
- Kadın futbolundaki müsabakaların futbolcuların yaş kategorisine göre düzenlenmesinde sorunlar var.

4) Kadın olmaktan kaynaklı yaşanan sorunlar

- Kulüp tesislerinde kadın antrenörlere soyunma odasının sağlanmaması.
- Toplumun antrenörlük alanını erkek alanı olarak tanımlaması ve kadınların bu alandaki mevcudiyetini "Hiç yakışmıyor" gibi ifadelerle yadırgaması.
- Toplumda, kadın olmanın mesleki donanımla ilgili soru işareti yaratması.
- Kadın antrenörlerin toplantılara davet edilmemesi ve destek görmemeleri.

- Ailelerin, ev içi sorumlulukların yerine getirilmesi şartını kadınlara dayatıyor olmaları.
- Yakın çevreden, erkek antrenörlerden ve kulüp yöneticilerinden antrenörlüğün ev içi sorumlulukları aksatacağına yönelik tepkilerle karşılaşılması.
- Sporcuların ailelerinde cinsiyetçi bir bakış açısının hâkim olması ve ailelerin kendi çocuklarının futbola katılımını desteklememesi (şort giymelerine izin vermeme vb.)

ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

1) Antrenör olma sürecinde yaşanan sorunlara çözüm önerileri

- TFF'nin kadın futboluna bakış açısı değişmeli, daha eşitlikçi, kapsayıcı olmalı ve uygulamaya da yansıtılmalı.
- Kadın futbol kulüpleri çoğaltılmalı.
- TFF'nin reklamlarında kadın futbolu ile ilgili mesajlar yer almalı. Böylece toplumun kadın ve futbol konusuna bakış açısı olumlu yönde değiştirilebilir.

2) Kariyer planlarında yaşanan sorunlara çözüm önerileri

- Eğitimlerde, gelişimlerde ve lisans ücretlerinde pozitif ayrımcılık yapılmalı.
- Antrenörlük, meslek olarak kabul edilmeli ve bununla birlikte antrenörlere sendikalaşma yolu açılmalı.

3) Federasyon temelli sorunlara çözüm önerileri

- Alt yapılarda karma oyun grupları oluşturulmalı ve sporcular kadın-erkek vurgusuyla değil, sporcu olarak yetiştirilmeli.
- Kadın futbolu alt yapılarda güçlendirilmeli.
- Futbolda lisans yaşı düşürülmeli, yaş gruplarına göre ligler açılmalı (U13, U15 gibi).
- Eğitimler her yıl düzenli olarak, belli tarihlerde yapılmalı. Bölgesel eğitimler, seminerler olmalı.
- Üniversite mezunu kişilere hak ettikleri denklik verilmeli.
- Milli takımlardaki gelişim kamplarına kadın antrenörler davet edilmeli.
- Kadın futbolunun gelişimi için Millî Eğitim Bakanlığı ile TFF kız çocuklarına yönelik ortak proje geliştirmeli ve yaygınlaştırılmalı.
- TFF maddi destek, organizasyon kalitesi, müsabaka takvimi konusunda planlı olmalı ve bunu kulüplere önceden belirlenmiş bir tarihte bildirmeli.
- Bölgesel ASKF'lerde her bölgede bir kadın antrenör yönetici olarak görev almalı.
- Sadece kadın futbol kulüplerinde değil bütün kulüplerde ve liglerde en az bir kadın antrenörün çalışma zorunluluğu getirilmeli.
- TFF'nin her kulüp için en az bir kadın antrenör şartının yanı sıra futbol kulüplerinin yönetimlerinde ve federasyonlarda da kadın yönetici olması şartı getirilmeli.

4) Kadın olmaktan kaynaklı yaşanan sorunlara çözüm önerileri

- Kadın antrenörler için çalışma ortamları iyileştirilmeli, sosyal haklar, sosyal eşitlik ve sigorta eşitliği gözetilmeli.
- TFF Kadın Futbol Ligleri Müsabakaları Statüsünde geçen "teknik adam" vb. ifadeler eşitlikçi ifadelerle değiştirilmeli.

KADIN FUTBOL KULÜBÜ YÖNETİCİLERİ/TEMSİLCİLERİ MASASI

SORUNLAR

1) Ekonomik sorunlar

- Milli takımların yaptığı sponsorluk anlaşmaları kulüplere bir gelir sağlamıyor.
- Şampiyonluk ve galibiyet prim sistemi oldukça yetersiz. Galibiyet primi yok.
- Sponsorlar Süper Lig düzeyindeki kulüpler dışında hiçbir kadın futbol kulübüne sponsor olmak istemiyor ve kadın liglerine isim vermiyorlar.
- Erkek takımlarının gelirleri giderlerini karşılarken, kadın takımları zarar ediyor.

2) Tesislerle ilgili sorunlar

- Antrenman önceliği erkek takımlarına veriliyor, kadın ve kız takımları çok geç saatlerde antrenman yapmak zorunda kalıyor.
- Kadın maçlarından önce erkek maçları oluyor, bu maçlarda çıkan şiddet olayları, özellikle iki takım arasında soyunma odalarına taşıdığına, maça çıkmak üzere olan kadın ve kız sporcuları olumsuz etkiliyor.
- Sahalar yetmiyor, aynı anda 4 takım antrenman yapmak zorunda kalıyor.
- Müsabakaların yapıldığı sahalara ait tesislerin hemen hiçbirinde kadın tuvaleti yok.
- Kadın futbol takımlarının müsabakaları sırasındaki saha görevlileri takım yöneticilerine ve futbolculara kaba davranıyor. Bu da sorunların çözüm sürecini ve motivasyonu olumsuz etkiliyor.

3) Federasyondan kaynaklı sorunlar

- Alt yapı ligleri olmadığı için oyuncular çok az maç yapabiliyor.
- Milli takıma oyuncu seçimleri adil yapılmıyor.
- Kadın futbolu için özerk bir birim yok.
- Fikstürde maç sayısı çok az.

4) Medyadan kaynaklı sorunlar

- Medya, futbolun yaygınlaştırılması ve herkesi kapsamı noktasında yetersiz kalıyor, aksine futbolu şiddet olaylarıyla ele alıyor.
- Medyada kadınların futbolu bilemeyeceği şeklinde hâkim bir görüş var.
- Kadın futbolu haberlerine medyada yer verilmiyor.

ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

1) Ekonomik sorunlara çözüm önerileri

- Kadın futboluna isim sponsoru bulunmalı.
- Kadın futbolu İddia vb. oluşumlarda yer almalı.

2) Tesis sorunlarına çözüm önerileri

- Tesislerde ebeveynlerin ve ailelerin antrenman esnasında kaliteli vakit geçirecek imkânlar yaratılmalı.
- Kulüpler sosyal medyayı etkin kullanmalı.
- Tesislerde kadınlar için tuvalet-soyunma odası bulundurulmalı.

3) Federasyon ve diğer kuruluşlardan kaynaklı sorunlara çözüm önerileri

- Eğitim sisteminde düzenlenmeler gerekli.
- Lig öncesi yabancı takımlar davet edilmeli.
- Federasyonda Kadın Futbolu Birimi oluşturulmalı.
- Ligler rekabetçi olmalı.
- Lig yer alan 10 takım yerine 14 takım olmalı ya da 10 takım kalacaksa lig çift devre ya da 3 devre halinde oynanmalı.
- Yabancı sayısı artmalı.
- Alt yapı fikstürü düzenlenmeli.
- Federasyonun ve Kulüplerin yönetiminde kadınların temsili her kademedede artırılmalı.

4) Medyadan kaynaklı sorunlara çözüm önerileri

- Medyada kadın futbol haberleri daha fazla temsil edilmeli.
- Futbol alanındaki futbolcu, antrenör ve yönetici rol modeller medyada daha fazla yer almalı.

HAKEMLER MASASI

SORUNLAR

1) Hakem olma sürecinde yaşanan sorunlar

- Kadınların futboldan anlamayacağı görüşünün takım, taraftar, hocalar ya da teknik heyet tarafından hissettirilmesi.
- Klasman atlarken uygulanan testler bir bariyer oluşturabiliyor, aynı fizyolojik özelliklere sahip olmadıkları erkeklerle aynı dereceleri elde etmek mümkün olmuyor.
- Hakem olma sürecinde ve yükselmelerde cinsiyet eşitliği gözetilmiyor. Erkekler en üste kadar yükselirken kadınlar belli bir yere kadar yükselebiliyor: Yükselme süreçleri Anayasaya ve İstanbul sözleşmesine aykırı.
- Kriterler ve atamaları düzenleyen talimatnamede kullanılan dilde cinsiyet ayrımcılığı var. Talimatnamelerde erkekler hakem olarak geçerken kadınlardan ayrı kadın hakem olarak bahsedilmesi, kadını doğrudan dışlıyor.

2) Mesleki hayatlarında yaşanan sorunlar

- Görevlendirmelerde cinsiyet ayrımcılığı uygulanıyor: Erkeklerle eşit dereceler elde edilmesi durumunda dahi aynı yoğunlukta maçlara atama olmuyor ve yeterli sayıda maçta görevlendirilme olmuyor.
- Kadın hakemler, atamalarda gerekli olan dereceleri elde etmek için çok daha yoğun antrenman yapmalarına rağmen maç dağılımları önce erkek hakemlerden başlanarak yapılıyor.
- Kadın hakemler FIFA'ya teklif edilmiyor ve aynı dönemde başlayan erkek meslektaşları Süper Lig ve FİFA'ya yükselirken, kadınlar ancak 2 ve 3. Liglerde görevlendiriliyor. Görevlendirilseler dahi ekseriyetle Ligin sonlarına doğru iddiası olmayan maçlarda görev veriliyor.
- Profesyonel hakem olamamalarından kaynaklı ekonomik kazançları çok düşük. Bu da motivasyon düşüklüğüne neden oluyor.
- Kulüp yöneticileri kadın hakemlere güvenmiyor, bu sorun alt liglere doğru indikçe artış gösteriyor. PTT Ligi ya da Süper Ligde bu sorun çok yaşanmamakla birlikte, hakem olarak sürekli kendilerini başarıyla ispat etmeleri gerekiyor.
- Taraftarlar ve oyuncular maçın ilk dakikalarında hakem kadın olduğu için üzerinde baskı yaratmaya çalışan davranışlarda bulunuyor. Sürecin doğru yürütülmesi için kadın olduğu için daha önemli oluyor çünkü bir kadın hakem hata yaptığında bir sonraki hafta görevlendirilen kadın hakem sayısında azalma oluyor.

- Maç sürecinde yapılan bir hatanın değerlendirilmesinde cinsiyet ayrımcılığı uygulanıyor. Erkek hakemin yaptığı hata kişisel bir hata olarak ele alınırken kadın hakem hata yaptığında tüm kadın hakemler bundan etkileniyor.
- Tarafardan “ne işin var burada, git bulaşğını yıka” gibi kadını küçümseyen cümleler duyulabiliyor.

ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

1) Hakem olma sürecinde yaşanan sorunlara çözüm önerileri

- Hakem olma sürecinde geçici önlemler alınabilir: kriterler esnetilebilir ve bu yolla katılım artırılabilir.
- Yurt dışındaki örneklerde de olduğu gibi toplumun farklı kesimlerinin yaş, cinsiyet ve cinsel kimlik gözetilmeksizin hakemlik yapmasının önü açılabilir.
- Futbol kulüplerinde başarılı kadın hakemlerin eğitim vermesi sağlanarak kadın futbolcuların hakem olması teşvik edilmeli.
- Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulları ve Spor Bilimleri Fakültelerinde başarılı kadın hakemlerin eğitimler vermesiyle öğrenciler için rol model oluşturulmalı ve bu okullardan mezun öğrenciler futbol hakemliğine özendirilmeli.
- Tanıtıcı video klipler çekilmeli.
- Görünürlüğü arttırmak için reklamlarda kadın hakemlere yer verilmeli, afiş ve broşürlerde görünürlük artırılmalı ve erkek hakemlerle eşit temsil sağlanmalı.
- Talimatnamelerde toplumsal cinsiyete duyarlı bir dil kullanılmalı.

2) Mesleki hayatlarında yaşanan sorunlara çözüm önerileri

- Kadınların profesyonel hakem olabilmesi için teşvik mekanizmaları oluşturulmalı.
- Görevlendirmelerde cinsiyet ayrımcılığı son bulmalı.
- KASFAD’ın altında kadın hakemlere ait bir komisyon oluşturulmalı.

Futbol herkes içindir!

